

Till
Trafiknämnden
Färdtjännsberedningen
Färdtjänstutskottet

2018-10-17

Med anledning av förslag på förändring av riktlinjer för färdtjänsten

Funktionshinderorganisationerna i Stockholms län (Synskadades Riksförbund Stockholm och Gotlands län, Funktionsrätt Stockholms län, DHR Stockholms län) har tagit del av de förslag på förändringar som lades fram på färdtjänstutskottets möte 19 september 2018. I Stockholms läns landsting har vi sedan länge en modell för samverkan mellan landstinget och länets funktionshindersorganisationer. Detta kan inte vara en nyhet för någon. Färdtjänsten är en central fråga för våra medlemmar och det är därför med stor förvåning och besvikelse vi kan konstatera att ingen samverkan har skett i samband med framtagandet av förslag på uppdaterade riktlinjer för färdtjänsten. I bilagan redogör vi för våra synpunkter och vi förutsätter att samverkan och diskussion kommer att ske innan frågan åter tas upp i färdtjänstutskottet. Vi vill poängtera vikten av klarspråk och tydlighet i riktlinjerna. Den minimerar risken för godtycke och olika tolkningar utifrån individ och tillfälle. Alla som söker färdtjänst har samma rätt till bedömning oavsett handläggare. Vi önskar att våra synpunkter på skrivningarna tas i beaktande och att riktlinjerna skrivs om utifrån dessa. Om detta inte blir fallet förutsätter vi: att en ordentlig samverkan sker samt att ett remissförfarande kring nya riktlinjer görs.

Med vänlig hälsning,

Karin Hjalmarsson Ordförande SRF Synskadades Riksförbund
Stockholm och Gotlands Län

Jaan Kaur Ordförande DHR Stockholmsavdelningen

Annika Hässler Ordförande Funktionsrätt Stockholms län

Bilaga

Förslag på förändring av riktlinjer för färdtjänsten

Formuleringarna vi refererar till är:

Under rubriken **Inledning:**

Visionen är att personer med funktionsnedsättning ska kunna leva oberoende och delta fullt ut på livets alla områden om så är möjligt. I de tidigare riktlinjerna står samma mening i stycken innan tidigare och är formulerad som följer: Visionen är att personer med funktionsnedsättning ska kunna leva oberoende och delta fullt ut på livets alla områden. Om så är möjligt förskjuter fokus från den enskilda individens behov till en handläggares bedömning. Detta strider mot den enskildes rätt till att uttrycka sina behov. Förslag till förändring: *Om så är möjligt* läggs inte till i de nya riktlinjerna.

Under rubriken **Bakgrund:**

Rättsfall som är prejudicerande visar också att färdtjänst inte har till ändamål att ersätta upplevt bristande kollektivtrafik. Oklart vad som menas i denna mening, den fyller ingen funktion och kan riskera att orsaka onödig förvirring. Förslag till förändring: Meningen tas bort.

Under rubrik **Ansökan om tillstånd för färdtjänst:**

I sista stycket står som följer *Det kan vara kommunen för ytterligare utredning, alternativt behöver ärendet vidare till konsultläkare för bedömning, alternativt behöver begäras in ett intyg från specialistläkare.* Förslag till förändring: Vi anser att sista satsen *alternativt behöver begäras in ett intyg från specialistläkare*, som är ett tillägg till de tidigare riktlinjerna, bör tas bort. Att begära ytterligare ett intyg från specialistläkare när redan ett läkarintyg finns är att lägga sten på börda på en redan utsatt person som är i behov av färdtjänst. Det är långa väntetider till specialistläkare vilket skulle innebära en längre väntan på färdtjänst.

Rubrik **Grundtillstånd**

Vad innebär detta nya begrepp? Tidigare kallat Resebevis Färdtjänst – resehandling. Ett grundtillstånd signalerar att det finns olika nivåer, vilka är de andra nivåerna? Förslag till förändring: Vi föreslår att ingen förändring i de nuvarande riktlinjerna görs och att inte begreppet *Grundtillstånd* används då det ger utrymme för otydlighet.

Under rubriken **Resor i tjänsten**

Varför påpekas det enbart under denna punkt att missbruk av resandet kommer straffas? Då missbruk tyvärr kan ske i alla resor borde detta vara en egen punkt om missbruk av resor för att inte stigmatisera arbetande färdtjänstresenärer. Förslag till ändring: Skapa en ny punkt där man beskriver generellt vad konsekvensen av ett missbrukande av resor kan bli.

Under rubrik **Resor med ledarhund eller servicehund/assistanshund**

För att få tillstånd för servicehund/assistanshund (gäller ej ledarhund) ska det av ansökan framgå att det skulle vara oskäligt att personen reser på egen hand i färdtjänst utan sin servicehund/assistanshund. Behovet av hunden ska också vara kopplat till själva resan och inte exempelvis vistelsen på resmålet.

Enligt Trafikförvaltningen fanns i augusti 2017 registrerat 157 personer med färdtjänstillstånd och för ledarhund eller servicehund.

I de nya riktlinjerna skiljer man på ledarhund och servicehund, där de som har färdtjänstillstånd för servicehund ska bedömas efter ett skälighetsrekvisit som inte tidigare har funnits i riktlinjerna för färdtjänst i Stockholms län. Myndigheten för Delaktighet gör inte någon skillnad på begreppen ledarhund och servicehund/assistanshund.

Detta är diskriminerande mot en liten grupp som använder sig av servicehund/assistanshund. Vi föreslår att hela stycket stryks och att ingen skillnad görs mellan ledarhund och servicehund/assistanshund.

Under rubrik **Resor över länsgränsen**

Här har formuleringen *Färdtjänst kan också erbjudas för resor till köpcentrum utanför Stockholms län om resan dit är kortare än till närmaste köpcentrum i länet* tagits bort. Här är vårt förslag att behålla formuleringen som finns i de nuvarande riktlinjerna. Det kommer att innebära en kraftig försämring och större kostnad om resenären inte kan åka till närmaste köpcentrum.

Under rubriken **Båttaxi**

Hela denna punkt, som i nuvarande riktlinje heter Ö-tillstånd, skulle innebära en kraftig försämring för färdtjänstresenärer boende i Stockholms skärgård. Vi föreslår att formuleringar i nuvarande riktlinjer behålls och att inga förändringar görs. De formuleringar vi vänder oss emot är som följer, se kursiverad stil:

Personer med tillstånd för färdtjänst och som är folkbokförda på öar i Stockholms skärgård vilka saknar fast förbindelse *eller kollektivtrafik i form av Waxholmsbolaget* har rätt till att resa med taxibåt till och från

egen brygga om den egna bryggan uppfyller båtforetagets säkerhetskrav.

Taxibåt kör då:

- Till närmaste brygga med båt- eller vägförbindelse eller fastlandet om avståndet till fastlandet och vanlig vägtrafik är i paritet med sträckan till brygga för Waxholmsbolagets trafik.
- Personer som har väsentliga svårigheter att ta sig till eller att resa med tillgänglig båtförbindelse kan erhålla taxibåt om den egna bryggan är i ett utförande som uppfyller båtforetagets säkerhetskrav.
- Taxibåt ersätter inte inställd kollektivtrafik (Waxholmsbolaget) eller trafik de tider då ishinder föreligger.

Rubrik **Tilldelning väsentliga resor**

Denna rubrik heter i nuläget **Tilldelning efter behov**. Här har den enskilde resenärens behov kommit i bakgrunden och handläggarens bedömning om vad som är väsentligt hamnat i första rummet. Det ger utrymme för godtycklig bedömning och risk för att färdtjänstresenärens rätt att resa begränsas. Förslag till ändring: Vi föreslår att det ordval som finns i de nuvarande riktlinjerna, det vill säga *Tilldelning efter behov*, får vara kvar och att ordet *väsentliga* resor inte används.

Under rubrik **Tilldelning väsentliga resor**

Personer under 25 år med tillstånd för färdtjänst får resor efter nödvändighet. I nuvarande riktlinjerna är ordalydelsen *Personer under 25 år med tillstånd för färdtjänst får resor efter behov*. Förslaget här att använda ordet *nödvändighet* istället för *behov* innebär att den enskilde resenärens behov kommit i bakgrunden och handläggarens bedömning om vad som är nödvändigt hamnar i första rummet. Det ger utrymme för godtycklig bedömning och risk för att färdtjänstresenärens rätt att resa begränsas. Förslag till ändring: Vi föreslår att det ordval som finns i de nuvarande riktlinjerna, det vill säga *resor efter behov*, får vara kvar och att *efter nödvändighet* inte används.

Samma gäller under samma rubrik punkten *Personer med tillstånd för färdtjänst får också resor efter nödvändighet om de har en individuell bestämmelse i sitt tillstånd för att*. Här bör inte *efter nödvändighet* användas utan den nuvarande formuleringen *efter behov* bör stå kvar.